

Michiel Romeyn is Oboema

Michiel Romeyn presenteert samen met kunstrecensent

Jhim Lamoree het kunstprogramma R.E.L. (Avro).

Aanvankelijk bood hij de VPRO zijn plan aan, met Oboema als presentator. 'Maar als je dan een serieus gesprek met iemand voert, kom je nooit meer af van die komiek. Met veel pijn en moeite dacht ik: laat ik dan een beetje mezelf spelen. Ik vind dat wel eng.'

TEKST **FRANS OREMUS** FOTO **TRUUS VAN GOG**

In R.E.L. valt op dat je jezelf kunt wegcijferen.

'Ik ben nieuwsgierig en als ik iets of iemand bewonder ben ik oprecht en vind ik het interessant als iemand daar iets over vertelt. Ik ben er niet op uit iemand een kant op te krijgen of zoiets. De grootheden in de journalistiek – mensen als Ischa Meijer – probeerden iemand erin te luizen. Ik heb Ischa een keer aan het werk gezien in een interview met Nelleke Noordervliet in café Eik en Linde in Amsterdam. Hij sneed dat mens *en plein public* totaal aan stukken. Allemaal ter meerdere eer en glorie van zichzelf. Ik dacht: waarom sta je niet op en geef je die man een klap op zijn bek? Geen prettig iemand. Hij werd bewonderd, maar als de vervelende jongen op het schoolplein die iemand een duw durft te geven.'

Toch zijn jullie ook kritisch. De kasteelwoningen van architect Sjoerd Soeters werden stevig de grond ingeboord.

'Wat Soeters doet is iets lolligs bouwen om er als een kunstenaar zijn naam op te zetten. De bewoner kan zeggen: "Ik woon in een echte Soeters." Nee meneer, u draait het om. U doet iets populistisch en u denkt dat u heel lollig bent. Door het oog van de architect die zegt: we hebben iets leuks voor je verzonnen. Het is een beetje de gekke-mensen-cultuur; je zet een rare rode zonnebril op je neus. Heel Viva. Maar Jezus, Sjoerd, wat heb je nou verzonnen? Doet een typetje, met nasale stem: "Ja kasteelen, ik ga verder op de kastelen...". Dat is alle-

maal leuk en aardig maar eigenlijk is hij een B-komiek die geen goede grap kan vertellen. Naar die mislukte grap moet je wel honderd jaar kijken. Ik vind dat je als architect een verantwoordelijkheid hebt tegenover de omgeving. Als je de bebouwing langs snelwegen ziet. Die rotzooi. Het is niet om aan te zien. En dat heet dan ook nog Plaza Den Bosch of iets degelijks. Met atria, en van die Griekse zuilen.'

Je wilt een Top Gear maken voor de kunst.

'Ja. Dezelfde lol om iets samen te bekijken en er iets over te zeggen. We weten er beiden veel vanaf (Romeyn volgde de Rietveld academie, red.). Als ik bij een kunstenaar zit die ik bewonder zie ik mezelf heel klein worden. Maar soms zit ik ook bij praatjesmakers. Dat je denkt, goeiedag, die heeft het met zichzelf getroffen. Die mensen mag ik graag een beetje onzeker maken. Ze willen zelf aandacht, dus dan mag ik ook een beetje *teasen*. De kunstbranche is behoorlijk ijdel. Allemaal ego'tjes.'

Hoe kijk je naar de Nederlandse journalistiek?

'Vroeger had je grootheden als Bibeb, Wim Kayzer of Adriaan van Dis. Daar bleef je voor thuis. Maar de journalistiek lijkt steeds meer onderhevig aan de trend die je bij GeenStijl ziet: hap-snap, of je een hamburger uit de automatiek trekt. Even een lekker smaakje. Verschrikkelijk. Iedereen wil maar scores, quotes maken of iemand iets ontlokken. Vooral op televisie. Vaak is er helemaal niets interessants.

Gordon en Joling zie je zo langzamerhand meer dan je vrienden. Als zo'n netmanager daar nou eens de zeis doorheen haalt. Als je met een goed programma-idee komt en zo'n netmanager mag jou niet, snijdt hij ter plekke je kop eraf. Met gezever over doelgroepen en profielen.'

Je mag graag pulp kijken, las ik.

'Het is ook een soort leedvermaak: hè bah, wat lekker. Hoe is het in godsnaam mogelijk dat er drie miljoen mensen zitten te kijken naar pulpprogramma's als Idols of The Voice of Holland. Mijn hele vriendenkring kijkt ernaar. Zo'n jurylid als Jeroen van der Boom is belangrijker dan de minister-president. Dat zijn dan zogenaamd deskundige mensen die anderen mogen toespreken. Ze geloven het zelf ook allemaal. Maar die Van der Boom heeft nog nooit een normaal nummer gezongen.'

Maar er zijn toch ook goede journalistieke programma's?

'Ja, ik ben niet zo'n linkse jongen. Het is allemaal zo behoudend bij Pauw & Witteman en De Wereld Draait Door. Dat geleuter. Die zelfde gasten die steeds maar rouleren. En het moet allemaal heel slim en snel. Dat zie je vooral bij Matthijs van Nieuwkerk. Het is meer een soort schotsje springen. Als het al enige diepte zou mogen raken is het weer weg voor je er erg in hebt. Pauw & Witteman veinzen meer dan dat het echt voorstelt. Het doet zich voor alsof

na voorbij

het met een loodgordel is gemaakt maar het is te licht om naar beneden te zakken. Of interviewers als Frénk van der Linden en Rémi van der Elzen: ze willen zo graag iets bij hun gasten eruit peuteren, maar het lukt maar niet. Laatst was ik te gast bij Ivo Niehe. Hij is heel

vriendelijk en stelde best fijne vragen, al was het misschien geen diepte-interview. Maar hij had zijn huiswerk goed gedaan. Zorgvuldig. Hij wist van de hoed en de rand. Wat je er ook van mag vinden; hij komt bij iedereen over de vloer. Zelfs bij Gilbert en George, waar bijna

niemand toegang krijgt. Ik vind het belangrijk mensen in hun waarde te laten, anders moet je iemand niet uitnodigen. Ik ga niet iemand zitten afzeiken, zoals Ischa Meijer. Toen ik hem ooit zelf aanpakte, was het huis te klein.' Grijnzend: 'Ik heb hem een keer enorm te grazen ge-

Yves Desmet.....

nomen. Toen ik in 1987 een Gouden Kalf won werd dat door hem gepresenteerd. Het was mijn tweede rol (in Van Geluk Gesproken, red.). Gerard Tholen was genomineerd en Joop Admiraal (voor Hersenschimmen, red.). Ik zat tussen die twee grootheden en ineens zegt Ischa: "De prijs gaat naar Michiel Romeyn." Ik had het helemaal niet verwacht. Ik dacht: Jézus, het zal toch niet waar zijn. Ik liep het podium op alsof ik een klap voor mijn kop had gekregen. Ischa zegt (imiteert Ischa, vouwt zijn bovenlip scheef over de onderste): "Denk je dat je het verdient hebt?" Ik zeg: dat weet ik niet. "O, dat weet meneer niet. Nou, meneer Romeyn wat weet u eigenlijk wel?" Ik zei: ik weet niet wat ik moet denken. "O, dat is wel erg knap voor een acteur. Ga daar maar een beetje bij zitten komen."

Later vroeg ie: "Hoe vond je me?". Ik zei: verschrikkelijk. Dat doe je toch niet. Ik vond je een lul.' Imiterend: "O ja, vond je me een lul? Gna gna."

Later zag ik hem een keer op de gracht, bij café De Pels. Vroeg in de ochtend. Er was niemand op straat. Hij zag me niet. Ik begon liederlijk te zingen en speelde alsof ik totaál bezopen was. Zo liep ik naar hem toe. Ik zag hem denken: Jézus... daar heb je die Romeyn, en hij is straalbezopen. Dus ik loop lallend en brullend op hem af. En toen ik vlakbij was zei ik: "Dit was een grapje. Ik ben een aardige acteur, Ischa. Een prettige dag verder". Hij scheet in zijn broek. Toen ik vijftig meter verder liep, hoorde ik hem ineens zeggen: "You make my day".

Je bent komiek, acteur, kunstenaar en nu ook journalist. Waar ligt je prioriteit?

'Als je het zo opnoemt denk ik: Jezus hoor mij nou. Wat een rare ambities allemaal. De lijn is dat ik de drang heb om vorm te geven, iets te maken. Het liefste was ik beeldend kunstenaar. Het kapitaal dat ik heb verdiend aan mijn films heb ik allemaal in mijn beeldende kunst project over liquidaties gestopt (waarbij hij op lokaties waar mensen zijn geliquideerd de resten verzamelt en die verwerkt in zijn kunstproject, red.). Ik vind ze zelf meesterlijk. Maar niemand wil ze hebben. Dus als ik daar mee door ga wordt het een treurig verhaal. Ik ben niet zo'n navelstaarder.'

Ineens weer een typetje, met nasale stem: "Op deze leeftijd (Romeyn is 56, red.) moet je echt gaan denken. Anders gaat het mis Romeyn. Dan wordt je zo'n treurige schnabbelacteur die ooit heel erg goed was".

Tweet

Wonderlijk hoeveel kopij er verscheen over het vijfjarig bestaan van Twitter. Het medium zelf indachtig, zouden daar nooit meer dan 140 lettertekens aan gewijd mogen zijn. Ik ben nog maar enkele maanden Twitteraar en eerlijk gezegd ontgaat het nut ervan me vooralsnog een beetje. Dat zou kunnen te maken hebben met leeftijd natuurlijk. Wanneer ik als prille vijftiger aan de jonge collega's uitleg dat ik nog belinografen* heb weten zoemen op de redactie, of eigenhandig repen papier van de telexen heb gescheurd, is dat steevast goed voor een 'opa vertelt'-blik in de ogen.

Nochtans ben ik niet per se tegen technologische vooruitgang. Ik liep nog als een van de eerste rond met een mobiele telefoon ter grootte van een schoendoos, was vurig pleitbezorger van de elektronische opmaak van de krant, voelde wat voor een revolutie internet zou betekenen. Maar met Twitter ben ik niet echt mee. Jongere collega's die ik ieder half uur hun tweets zie scrollen, bezweren me dat het medium beter en sneller werkt dan om het even welke nieuwstelex, en dat je nergens sneller nieuwtjes kan oppikken. Dat kan wel, maar echt interessante tweets verschijnen met nauwelijks een minuutje vertraging ook wel op de reguliere nieuwssites. Die dan vervolgens een tweet rondsturen dat het op hun site staat. Qua recyclage kan dat tellen, qua tijdverlies evenzeer.

Onze twitterkonink is Vincent van Quickenborne, minister, die inmiddels 15.000 followers verzameld heeft om hen onder meer een foto toe te sturen van zijn blote voeten, genomen tijdens een zomerse ministerraad waarop de schoenen even te erg knelden. Meteen goed voor een bericht op alle sites en in alle kranten, maar waar dat nu juist goed voor was, ontgaat me nog steeds.

Dat stoort me nog het meeste: om een beetje behoorlijk de streams op Twitter – of facebook – te blijven volgen, ben je voor je het weet zowat de hele tijd bezig, en kom je nergens anders meer aan toe. De Italiaanse auteur Alessandro Baricco heeft daarover een prachtig uitgesponnen essay geschreven, 'De Barbaren' waarin hij het grote verschil tussen de internetgeneratie en haar voorgangers ontleedt. Waar vroeger kennis werd afgemeten aan diepgang en aan het volume kennis dat een specialist over een thema opbouwde, is de nieuwe waardemeter de snelheid waarmee een internaut van thema naar thema kan surfen of twitteren. De eerste die een rimpeling op het nieuwsoppervlak opmerkt en de snelheid waarmee hij naar het volgende brandje springt, is de specialist geworden, ten koste van eruditie en vakkennis.

En nee, ik behoor niet tot de generatie die vond dat vroeger alles beter was, maar dit is toch een evolutie die me niet echt blij maakt. Dus heb ik de vijfde verjaardag van Twitter maar gevierd door nog eens een goed boek te lezen.

ydesmet@villamedia.nl

* een belinograaf was een toestel waarmee ooit foto's lijn per lijn werden doorgestuurd

YVES DESMET

IS HOOFDREDACTEUR VAN DE MORGEN.....

